

SOLUTIONS TO PROMOTE THE ROLE OF REPUTABLE PEOPLE IN ETHNIC MINORITY AREAS IN DAK NONG PROVINCE IN CULTURAL MANAGEMENT AT THE GRASSROOTS LEVEL

Hoang Thi Thao

Department of Home Affairs of Cu Jut District, Dak Nong Province; Email: thaohoang.daknong@gmail.com

Received: 17/01/2024; Reviewed: 25/01/2024; Revised: 29/01/2024; Accepted: 04/3/2024; Released: 31/3/2024

DOI: <https://doi.org/10.54163/nctd/264>

Dak Nong province is located in the southwest of the Central Highlands and lies entirely on the Mnong plateau. This place preserves rich and unique traditional cultural values with many unique values. Throughout the development process, Dak Nong province always focuses on developing the role of reputable people in ethnic minority areas. The article focuses on clarifying the current status of the role of reputable people in ethnic minority areas and proposes solutions to promote the role of reputable people in ethnic minority areas of Dak Nong province in cultural management at the grassroots level.

Keywords: Solutions; The role of reputable people; In ethnic minority areas; Cultural management; Dak Nong province.

1. Đặt vấn đề

Tỉnh Đắk Nông nằm ở phía Tây Nam của vùng Tây Nguyên và nằm trọn trên cao nguyên Mnông. Toàn tỉnh có 40 dân tộc cùng sinh sống, trong đó, đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS) chiếm tỷ lệ khoảng 31,73% so với dân số toàn tỉnh; có 03 DTTS tại chỗ (Mnông, Mạ và Ê đê), chiếm 10,37% so với dân số toàn tỉnh và 32,45% so với tổng số DTTS. Nơi đây lưu giữ các giá trị văn hóa truyền thống phong phú và độc đáo với nhiều giá trị đặc sắc. Trong quá trình phát triển mọi mặt về kinh tế - xã hội (KT-XH), quốc phòng an ninh, công tác quản lý văn hóa luôn được các cấp Đảng, chính quyền trên địa bàn tỉnh chú trọng. Đặc biệt, việc phát huy vai trò người có uy tín (NCUT) trong vùng đồng bào DTTS trong quản lý văn hóa ở cơ sở là một trong những nhiệm vụ cần thiết và có tính chiến lược để nâng cao chất lượng quản lý nhà nước về văn hóa trên địa bàn tỉnh Đắk Nông theo tinh thần Đại hội XIII của Đảng và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Đắk Nông lần thứ XII, nhiệm kỳ 2020-2025.

2. Tổng quan nghiên cứu

NCUT là lực lượng quần chúng đặc biệt, có vị trí, vai trò quan trọng trong sự nghiệp phát triển của địa phương. Đến nay, đã có nhiều công trình, bài viết đề cập đến phát huy vai trò của NCUT, tiêu biểu như: *Chăm lo xây dựng đội ngũ NCUT trong vùng đồng bào DTTS góp phần thực hiện tốt chính sách dân tộc* (Tuần, 2023); *Phát huy vai trò của NCUT trong đồng bào DTTS theo tinh thần đại hội lần thứ XIII của Đảng* (Hiếu, 2022); *Vai trò của NCUT trong vùng đồng bào DTTS ở Tây Nguyên (nghiên cứu trường hợp tỉnh Đắk Lắk)* (Lam, 2020); Loạt 5 bài viết: *NCUT là “điểm tựa cho mọi điểm tựa khác”*; *Những cánh chim đầu đàn*; *Bắt*

cập trong quan niệm lựa chọn NCUT; *Những vấn đề đặt ra trong việc phát huy vai trò của NCUT*; *Một số giải pháp phát huy vai trò NCUT* (Quỳnh & Liên, 2021); *Thực trạng và giải pháp phát huy vai trò NCUT trong cộng đồng các DTTS tỉnh Đắk Nông* (Điệp, 2022),... Nhìn chung, các công trình nghiên cứu, bài viết trên đã tiếp cận vai trò NCUT từ nhiều góc độ khác nhau như: Nhận định vai trò của NCUT trong góp phần giúp các cơ quan trong hệ thống chính trị tổ chức thắng lợi nhiệm vụ phát triển KT-XH, quốc phòng an ninh; nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của nhân dân gửi tới Đảng, Nhà nước; củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc; xây dựng nếp sống văn hóa và bảo tồn phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc; xây dựng đời sống văn hóa, phát triển kinh tế, xóa đói, giảm nghèo, ổn định an ninh chính trị cơ sở; thực trạng phát huy vai trò NCUT; giải pháp phát huy vai trò của NCUT;... Tuy nhiên, chưa có công trình nghiên cứu chuyên biệt về phát huy vai trò NCUT tỉnh Đắk Nông trong quản lý văn hóa ở cơ sở. Vì vậy, trên cơ sở kế thừa những kết quả đã đạt được của các công trình nghiên cứu, các bài viết, nghiên cứu này tập trung làm rõ thực trạng vai trò NCUT trong quản lý văn hóa và đề xuất giải pháp phát huy vai trò NCUT tỉnh Đắk Nông trong quản lý văn hóa ở cơ sở là rất cần thiết trong giai đoạn hiện nay.

3. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp thu thập tài liệu thứ cấp, phương pháp phân tích, tổng hợp tài liệu thứ cấp về NCUT trong vùng đồng bào DTTS, NCUT trong vùng đồng bào DTTS trên địa bàn tỉnh Đắk Nông, tài liệu thứ cấp về văn hóa trên địa bàn tỉnh Đắk Nông. Trên cơ sở đó, nhận diện các giá trị văn hóa của tỉnh Đắk Nông, thực trạng phát huy vai trò NCUT trong quản lý văn hóa ở cơ sở và đề xuất

giải pháp phát huy vai trò NCUT tỉnh Đắk Nông trong quản lý văn hóa ở cơ sở.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. *Đội ngũ người có uy tín tỉnh Đắk Nông*

Từ năm 2011 đến 2023, tỉnh Đắk Nông có tổng số là 3.842 lượt NCUT được bầu chọn, công nhận theo quy định (trong đó, năm 2011: 257 lượt; năm 2012: 289 lượt; năm 2013: 289 lượt; năm 2014: 295 lượt; năm 2015: 297 lượt; năm 2016: 299 lượt; năm 2017: 303 lượt; năm 2018: 304 lượt; năm 2019: 305 lượt; năm 2020: 305 lượt; năm 2021: 295 lượt; năm 2022: 295 lượt, năm 2023: 309 lượt). Những năm qua, NCUT tỉnh Đắk Nông đã thực hiện tốt vai trò của mình trong việc vận động, tuyên truyền người dân thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước; hỗ trợ đắc lực các cấp chính quyền trong việc thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của các tầng lớp nhân dân. Thông qua đó, góp phần quan trọng trong việc tăng cường niềm tin, sự chấp hành của nhân dân đối với chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước. Những vấn đề nổi lên hoặc nguy cơ tiềm ẩn ở vùng đồng bào DTTS đây biến động trong quá trình hội nhập, phát triển cùng đất nước được phát hiện, giải quyết kịp thời, hiệu quả có phần đóng góp quan trọng của đội ngũ NCUT.

Trong phát triển KT-XH, xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới, NCUT phát huy hiệu quả vai trò tiên phong trong việc vận động nhân dân hưởng ứng, đẩy mạnh các phong trào thi đua lao động sản xuất giỏi; thay đổi nhận thức, tập quán canh tác lạc hậu sang thâm canh tăng vụ, kết hợp với chăn nuôi; áp dụng tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất; thực hiện tốt các chương trình, dự án, Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo và các chương trình chính sách khác; luôn đi đầu và tích cực tuyên truyền, vận động bà con nhân dân thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; vận động nhân dân các dân tộc phát triển sản xuất, từng bước xóa đói, giảm nghèo, nâng cao đời sống, tinh thần, góp phần quan trọng trong sự nghiệp phát triển KH-XH, xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới của toàn tỉnh. Trong phong trào xây dựng nông thôn mới, NCUT đã trực tiếp thực hiện và vận động người dân trong cộng đồng tích cực tham gia đóng góp ngày công, hiến đất, tiền của cùng với nguồn hỗ trợ của Nhà nước để làm đường giao thông nông thôn, kiên cố hóa kênh mương nội đồng; cải tạo, xây dựng nhiều nhà văn hóa cộng đồng, phòng học, trạm y tế.

Trong giữ gìn an ninh, quốc phòng và trật tự an toàn xã hội vùng DTTS, NCUT luôn tích cực tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư, chung tay xây dựng nông thôn mới; công tác phòng ngừa, chủ động và đấu tranh chống lại các hành vi vi phạm pháp luật, những việc làm ảnh hưởng

tiêu cực đến phong tục, bản sắc văn hóa của dân tộc; bài trừ những tập tục lạc hậu, mê tín dị đoan; những hành vi trái với thuần phong mỹ tục và chuẩn mực đạo đức xã hội. Trực tiếp thuyết phục, hòa giải kịp thời, thấu tình, đạt lý nhiều vụ việc trong cộng đồng như: Mâu thuẫn gia đình, các vụ khiêu kiện đất đai trái pháp luật, hoạt động tôn giáo trái pháp luật,... Bên cạnh đó, NCUT luôn tuyên truyền vận động nhân dân các dân tộc nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng trước mọi âm mưu chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc; các thủ đoạn chống phá Đảng, Nhà nước của các thế lực thù địch và các luận điệu xuyên tạc, mê tín dị đoan, sinh hoạt tôn giáo trái với quy định pháp luật.

Trong xây dựng hệ thống chính trị cơ sở và khối đại đoàn kết dân tộc, NCUT trong đồng bào DTTS luôn là hạt nhân nòng cốt, là cầu nối giữa cấp ủy Đảng, chính quyền các cấp trong việc vận động, tuyên truyền đồng bào các DTTS thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước. NCUT tích cực tham gia đóng góp trong quá trình lập kế hoạch phát triển KH-XH ở địa phương khi lấy ý kiến nhân dân; vận động người dân đóng góp ngày công lao động, hiến đất làm đường giao thông, công trình giáo dục; thực hiện tốt giữ gìn vệ sinh môi trường xanh - sạch - đẹp; tham gia xây dựng hương ước, quy ước, vận động đồng bào hướng đến cuộc sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội; thay đổi các tập tục lạc hậu; giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống; thực hiện bình đẳng giới; ngăn chặn, thay đổi tư tưởng vượt biên trái phép; đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn lợi dụng tôn giáo để gây mất ổn định trên địa bàn và các hoạt động tôn giáo trái phép. Thông qua các đợt tiếp xúc cử tri của đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp, NCUT đã có nhiều ý kiến đóng góp, phản ánh tâm tư, nguyện vọng chính đáng của nhân dân, đồng thời tham gia ý kiến đóng góp thiết thực vào các chương trình phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của địa phương.

NCUT trong vùng đồng bào DTTS tỉnh Đắk Nông thực sự là tâm gương sáng về sự cống hiến vô tư, trách nhiệm trong sự nghiệp phát triển của dân tộc, quê hương. Không phân biệt thành phần, độ tuổi, dân tộc, họ luôn cháy bỏng nhiệt huyết, khẳng định được vị trí, vai trò của mình trước niềm tin của nhân dân và kỳ vọng của các cấp ủy, chính quyền, đoàn thể. Tại Hội nghị biểu dương, tôn vinh điển hình tiên tiến là NCUT trong vùng đồng bào DTTS toàn quốc năm 2023, tỉnh Đắk Nông có 01 NCUT được Thủ tướng Chính phủ tặng bằng khen có thành tích xuất sắc trong công tác dân tộc, thực hiện chính sách dân tộc, góp phần vào sự nghiệp xây dựng Chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc và 05 NCUT được Ủy ban Dân tộc tặng bằng khen có thành tích xuất sắc trong công tác dân tộc và chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước.

4.2. *Vai trò người có uy tín tỉnh Đắk Nông trong quản lý văn hóa ở cơ sở*

Vùng đồng bào DTTS luôn nhận được sự quan

tâm đặc biệt của Đảng, Nhà nước trong tập trung huy động mọi nguồn lực phát triển toàn diện kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng an ninh. Trong đó, đặc biệt quan tâm phát huy vai trò của NCUT trong sự nghiệp phát triển dân tộc. Đảng, Nhà nước ta ghi nhận vai trò quan trọng của NCUT trong vùng đồng bào DTTS thông qua chủ trương, đường lối, chính sách đúng đắn, phù hợp. Từ năm 2011 đến nay, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành nhiều văn bản về phát huy vai trò NCUT, thực hiện chính sách đối với NCUT trong vùng đồng bào DTTS như: Quyết định số 18/2011/QĐ-TTg, ngày 18/3/2011 của Thủ tướng Chính phủ về chính sách đối với NCUT trong đồng bào DTTS; Quyết định số 2561/QĐ-TTg, ngày 31/12/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Tăng cường vai trò của NCUT trong vùng DTTS”; Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg, ngày 06/3/2018 của Thủ tướng Chính phủ về tiêu chí lựa chọn, công nhận NCUT và chính sách đối với NCUT trong đồng bào DTTS; Quyết định số 28/2023/QĐ-TTg, ngày 23/11/2023 của Thủ tướng Chính phủ về sửa đổi, bổ sung một số điều của Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg ngày 06/3/2018 về tiêu chí lựa chọn, công nhận NCUT và chính sách đối với NCUT trong đồng bào DTTS; Quyết định số 1719/QĐ-TTg ngày 14/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển KH-XH vùng đồng bào DTTS và miền núi giai đoạn 2021-2030, giai đoạn I: từ năm 2021 đến năm 2025 có nội dung số 01 về “Biểu dương, tôn vinh điển hình tiên tiến, phát huy vai trò của NCUT” thuộc Tiêu dự án 1, Dự án 10.

Trong những năm qua, tỉnh Đắk Nông đã tích cực đưa chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước vào tất cả các lĩnh vực của đời sống. Bên cạnh đẩy mạnh phát triển kinh tế, quốc phòng an ninh, tỉnh Đắk Nông tăng cường quản lý văn hóa nhằm xây dựng nền văn hóa và con người Đắk Nông phát triển toàn diện, góp phần tạo nên sức mạnh nội sinh phát triển vững chắc của tỉnh. Trong quản lý văn hóa, các di sản văn hóa, giá trị văn hóa tốt đẹp của các dân tộc trên địa bàn tỉnh được giữ gìn, phát huy. Đến nay, tỉnh Đắk Nông có 01 di tích cấp quốc gia đặc biệt (di tích lịch sử Đường Trường Sơn - Đường Hồ Chí Minh thuộc địa phận huyện Tuy Đức, huyện Đắk Song và thành phố Gia Nghĩa); 08 di tích cấp quốc gia (Danh thắng Thác Đray Sáp; Danh thắng Thác Đray Sáp Thượng (Thác Gia Long); Di tích lịch sử cách mạng Căn cứ kháng chiến B4 - Liên tỉnh IV; Di tích lịch sử cách mạng Ngục Đắk Mil; Di tích lịch sử Các địa điểm về phong trào đấu tranh chống thực dân Pháp qua đồng bào M'ông do N'Trang Long lãnh đạo; Di tích lịch sử lưu niệm N'Trang Guh; Di tích lịch sử địa điểm chiến thắng Đồi 722 - Đắk Sắk; Di tích lịch sử địa điểm chiến thắng Chiến dịch Tây Quảng Đức); 03 di tích cấp tỉnh (Di tích lịch sử Bia Henri Maitre; Di tích lịch sử địa điểm chiến thắng Ấp chiến lược Hàng No; Di tích lịch sử chiến thắng Đôn Bu Prăng); Công viên địa chất Đắk Nông được công nhận Công viên địa chất toàn cầu UNESCO

Đắk Nông. Hiện nay, tỉnh đang tích cực triển khai thực hiện các nhiệm vụ cụ thể để bảo tồn, phát triển văn hóa gắn với phát triển du lịch trong vùng Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Đắk Nông giai đoạn 2021-2025; triển khai thực hiện Đề án “Bảo tồn phát huy thô cảm truyền thống của đồng bào các DTTS M'ông, Mạ, Ê đê, Thái, Dao gắn với phát triển du lịch tỉnh Đắk Nông giai đoạn 2023-2025” và triển khai Dự án 6 “Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các DTTS gắn với phát triển du lịch” thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển KT-XH vùng đồng bào DTTS và miền núi giai đoạn 2021-2030;... Để kết quả bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa đạt được như trên, các cấp Đảng, chính quyền tỉnh Đắk Nông luôn quan tâm phát huy sức mạnh toàn dân tộc trong sự nghiệp phát triển, quản lý văn hóa. Trong đó, đặc biệt quan tâm đến vai trò của NCUT trong hỗ trợ các cấp chính quyền thực hiện tốt nhiệm vụ quản lý văn hóa ở cơ sở trên địa bàn tỉnh.

Đối với độ ngũ NCUT, nên tăng vững chắc về uy tín, năng lực được cộng đồng ghi nhận và là tiêu chí để được UBND tỉnh công nhận theo quy định như: Bản thân và gia đình gương mẫu chấp hành chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và các quy định của địa phương; Là người tiêu biểu, có nhiều công lao, đóng góp trong các phong trào thi đua yêu nước, xóa đói giảm nghèo, bảo vệ an ninh trật tự, giữ gìn bản sắc văn hóa và đoàn kết các dân tộc; hiểu biết về văn hóa truyền thống, phong tục, tập quán dân tộc; có mối liên hệ chặt chẽ và có ảnh hưởng trong dòng họ, dân tộc và cộng đồng dân cư; khả năng tuyên truyền, vận động, nắm bắt, xử lý thông tin và quy tụ, tập hợp đồng bào DTTS trong phạm vi nhất định bằng lời nói, qua việc làm, cách ứng xử; được người dân trong cộng đồng tin nhiệm, tin tưởng, nghe và làm theo. Trong quản lý văn hóa ở cơ sở, NCUT tỉnh Đắk Nông đã thực hiện tốt hoạt động vận động, tuyên truyền người dân thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước trên tất cả các lĩnh vực. Trong quản lý văn hóa, NCUT đã tích cực tham gia cùng với ban tư quản trong thôn, bon, buôn; phối hợp các cấp, ngành liên quan tuyên truyền, vận động bà con gìn giữ những bản sắc văn hoá truyền thống các dân tộc; thay đổi, từ bỏ các tập tục, thói quen lạc hậu. Đồng thời, NCUT phối hợp các cơ quan có thẩm quyền trong sưu tầm, phục dựng, lưu giữ những lễ hội, thiết chế văn hoá truyền thống. Bên cạnh đó, NCUT tổ chức truyền dạy công chiêng, dạy dệt Thổ cẩm, đàn tính, hát Then,... cho thế hệ sau trong cộng đồng. Qua đó, góp phần làm cho công tác giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc ngày càng đạt được nhiều kết quả quan trọng. Đến nay, các lễ hội truyền thống của đồng bào DTTS như: Lễ sum họp cộng đồng; Lễ hội Mừng lúa mới; Lễ kết nghĩa; lễ Cúng sức khỏe; Lễ Cúng bên nước; Lễ cúng thần rừng; Lễ hội Tâm Blang M'Prang bon; Lễ hội Lòng Tòng;... được tái hiện nguyên bản gắn với phát triển du lịch cộng đồng trong vùng đồng bào DTTS trên địa bàn tỉnh.

Trong quản lý văn hóa ở cơ sở, cộng đồng không chỉ là nơi lưu giữ, bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp mà còn là một trong những yếu tố quyết định hiệu quả thực hiện các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa tốt đẹp của các dân tộc. NCUT trong vùng đồng bào DTTS luôn là lực lượng quan trọng, giúp tăng cường hiệu quả việc đưa chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước vào đời sống nhân dân. Phát huy hiệu quả vai trò của NCUT vùng đồng bào DTTS trong quản lý văn hóa ở cơ sở sẽ giúp cho công tác quản lý văn hóa ngày càng tốt hơn. Đồng thời, văn hóa được giữ gìn, phát triển trong môi trường an toàn, lành mạnh hơn trước sự vận động không ngừng của cuộc sống, xã hội ngày nay.

5. Thảo luận

Để phát huy vai trò NCUT trong vùng đồng bào DTTS tỉnh Đắk Nông trong quản lý văn hóa ở cơ sở, các cấp, các ngành, địa phương cần triển khai đồng bộ, hiệu quả một số giải pháp sau:

Một là, tiếp tục xác định công tác xây dựng đội ngũ NCUT là một trong những nhiệm vụ đặc biệt quan trọng ở cơ sở. Công tác bình chọn, công nhận NCUT đảm bảo công khai, minh bạch, dân chủ, khách quan từ cấp thôn và bảo đảm đúng nguyên tắc, tiêu chí, điều kiện theo quy định. Ngoài các tiêu chí theo quy định, trên cơ sở thực tiễn, người được lựa chọn, đề nghị phê duyệt là NCUT thực sự là người được đồng bào các dân tộc tín nhiệm, có ảnh hưởng tích cực tới sự phát triển của cộng đồng, bảo đảm quốc phòng, an ninh, giữ gìn khối đại đoàn kết dân tộc trong vùng đồng bào DTTS và thực sự là chỗ dựa đáng tin cậy của các cấp ủy, chính quyền, đoàn thể chính trị.

Hai là, các cấp ủy Đảng, đoàn thể và chính quyền tạo môi trường, điều kiện thuận lợi cho NCUT phát huy hiệu quả vai trò, nhiệm vụ; tăng cường các hình thức gặp gỡ, đối thoại, trao đổi với NCUT. Đồng thời, thực hiện tốt công tác phân cấp quản lý và phối hợp giữa các cơ quan mặt trận tổ quốc, dân vận, dân tộc, công an, quân đội và các tổ chức đoàn thể để phát huy tối đa vai trò của NCUT trong quản lý văn hóa ở cơ sở.

Ba là, trong bối cảnh tình hình thế giới, trong nước, vùng đồng bào DTTS tỉnh Đắk Nông luôn có sự thay đổi, đặc biệt là sự phát triển mạnh của công nghệ thông tin đòi hỏi ngày càng cao về chất lượng của đội ngũ NCUT, kéo theo đó là sự biến đổi về tình hình, chất lượng đội ngũ NCUT. Vì vậy, cần áp dụng đa dạng phương thức tổ chức cung cấp thông tin, tuyên truyền, tập huấn, bồi dưỡng hoặc lồng ghép thực hiện thường xuyên, kịp thời về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, định hướng rõ quan điểm của Đảng và Nhà nước ta trước các luồng dư luận xã hội; tình hình phát triển KH-XH; bảo đảm quốc phòng, an ninh trật tự; các chương trình, dự án, chính sách nói

chung và văn hóa nói riêng đang được triển khai ở địa phương.

Bốn là, bên cạnh thực hiện kịp thời các hoạt động cung cấp thông tin, đào tạo, bồi dưỡng NCUT theo quy định với phương thức tổ chức phù hợp, thiết thực, cần chú trọng khuyến khích NCUT nêu cao trách nhiệm trong việc tự nghiên cứu để trau dồi kỹ năng tuyên truyền, vận động; kiến thức về văn hóa và các lĩnh vực khác như: kinh tế, y tế, giáo dục, môi trường, quốc phòng an ninh để phát huy ngày càng hiệu quả vai trò của mình.

Năm là, cần quan tâm, khuyến khích NCUT tích cực chia sẻ kiến thức của bản thân về văn hóa các dân tộc. Đồng thời, NCUT cần lan tỏa hiệu ứng tích cực từ chính mình trong tuyên truyền, nhân rộng các mô hình, hướng dẫn cộng đồng phát triển sản xuất, phát triển kinh tế, vươn lên thoát nghèo và làm giàu chính đáng, tạo nên nguồn lực vững chắc cho giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống dân tộc gắn với bảo vệ tài nguyên, môi trường, bảo đảm quốc phòng an ninh, an toàn trật tự xã hội. Qua đó, truyền cảm hứng, lan tỏa niềm tin vào chủ trương, đường lối của Đảng, tinh thần vượt mọi khó khăn, lòng tự hào dân tộc, tình yêu quê hương, đất nước sâu sắc đến cộng đồng, nhân dân.

Sáu là, tăng cường vận động đội ngũ NCUT trẻ tuổi phát huy thế mạnh về sức khỏe, trình độ, sự năng động, khả năng thích ứng cao trước sự thay đổi của KH-XH tác động đến văn hóa tại địa phương. Bên cạnh đó, đồng viên, khích lệ NCUT cao tuổi chia sẻ trải nghiệm, kinh nghiệm, kiến thức về lịch sử, con người, văn hóa, cuộc sống trong thôn, bon, buôn, bản cho thế hệ kế cận bảo đảm việc hình thành các yếu tố mới trong văn hóa nhưng bản sắc văn hóa truyền thống được gìn giữ, phát huy.

6. Kết luận

Cùng với phát triển KH-XH, nền văn hóa tỉnh Đắk Nông cũng đã từng bước phát triển đáp ứng mục tiêu xây dựng nền văn hóa và xây dựng con người Đắk Nông trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế với những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp được bảo tồn, phát huy cùng các giá trị văn hóa mới được hình thành, phát triển. Công tác quản lý văn hóa có những thời cơ thuận lợi nhưng cũng đối diện với những thách thức để có những bước phát triển phù hợp, nhất là trong quản lý văn hóa ở cơ sở. Phát huy vai trò của NCUT vùng đồng bào DTTS tỉnh Đắk Nông trong quản lý văn hóa ở cơ sở là một phần trong những vai trò của NCUT cần được quan tâm, phát huy để góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển toàn diện vùng đồng bào DTTS và mục tiêu phát triển của tỉnh Đắk Nông về “phát huy ý chí, khát vọng vươn lên của các dân tộc; khai thác tốt các tiềm năng, lợi thế, đưa Đắk Nông phát triển nhanh, bền vững; giữ vững quốc phòng, an ninh; phấn đấu trở thành tỉnh trung bình khá vào năm 2025 và tỉnh phát triển khá vào năm 2030 của vùng Tây Nguyên”.

Tài liệu tham khảo

- Ban Dân tộc tỉnh Đắk Nông. (2021). *Báo cáo tổng kết 10 năm thực hiện chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số giai đoạn 2011-2021*.
- Ban Dân tộc tỉnh Đắk Nông. (2023). *Báo cáo Kết quả 5 năm thực hiện Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về tiêu chí lựa chọn, công nhận người có uy tín và chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số*.
- Bình, V. T. (2008). Một số giải pháp phát huy vai trò người có uy tín ở Tây Nguyên. *Tạp chí Tổ chức nhà nước*, số 09/2008.
- Điệp, T. V. (2022). *Thực trạng và giải pháp phát huy vai trò người có uy tín trong cộng đồng các dân tộc thiểu số tỉnh Đắk Nông*. Luận văn thạc sĩ.
- Hiếu, L. T. (2022). Phát huy vai trò của người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số theo tinh thần Đại hội lần thứ XIII của Đảng. *Tạp chí Khoa học chính trị*, số 04/2022.
- Lam, N. T. V. (2020). Vai trò của người có uy tín trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên (Nghiên cứu trường hợp tỉnh Đắk Lắk). *Tạp chí Nghiên cứu Dân tộc*, số 3/2020.
- Quỳnh, T., & Liên, P. (2021a). Người có uy tín là “điểm tựa cho mọi điểm tựa khác”. Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, ngày 24/4.
- Quỳnh, T., & Liên, P. (2021b). *Những cánh chim đầu đàn*. Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, ngày 26/4.
- Quỳnh, T., & Liên, P. (2021c). *Bắt cập trong quan niệm lựa chọn người có uy tín*. Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, ngày 30/4.
- Quỳnh, T., & Liên, P. (2021d). *Những vấn đề đặt ra trong việc phát huy vai trò của Bắt cập trong quan niệm lựa chọn người có uy tín*. Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, ngày 03/5.
- Quỳnh, T., & Liên, P. (2021e). *Một số giải pháp phát huy vai trò người có uy tín*. Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, ngày 05/5.
- Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Nông. (2021). *Báo cáo Kết quả thực hiện Nghị định số 05/NĐ-CP ngày 14/01/2011 của Chính phủ về Công tác dân tộc trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2016 đến nay*.
- Thủ tướng Chính phủ. (2018). *Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg, ngày 06/3/2018 về tiêu chí lựa chọn công nhận người có uy tín và chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số*.
- Thủ tướng Chính phủ. (2021). *Quyết định số 1719/QĐ-TTg, ngày 14/10/2021 về việc phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030, giai đoạn I: từ năm 2021 đến năm 2025*.
- Tuấn, N. Q. (2023). Chăm lo xây dựng đội ngũ người có uy tín trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số góp phần thực hiện tốt chính sách dân tộc. *Tạp chí Cộng sản*, ngày 13/12.

GIẢI PHÁP PHÁT HUY VAI TRÒ NGƯỜI CÓ UY TÍN TRONG VÙNG ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ TỈNH ĐẮK NÔNG TRONG QUẢN LÝ VĂN HÓA Ở CƠ SỞ

Hoàng Thị Thảo

Phòng Nội vụ huyện Cư Jút, tỉnh Đắk Nông; Email: thaohoang.daknong@gmail.com

Nhận bài: 17/01/2024; Phản biện: 25/01/2024; Tác giả sửa: 29/01/2024; Duyệt đăng: 04/3/2024; Phát hành: 31/3/2024

DOI: <https://doi.org/10.54163/ncdt/264>

Tỉnh Đắk Nông nằm ở phía Tây Nam của khu vực Tây Nguyên và nằm trọn trên cao nguyên M'Nông. Nơi này còn giữ nhiều giá trị văn hóa truyền thống độc đáo và phong phú với nhiều giá trị đặc sắc. Qua quá trình phát triển, tỉnh Đắk Nông luôn tập trung phát huy vai trò người có uy tín trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Bài viết tập trung làm rõ thực trạng vai trò người có uy tín trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số ở tỉnh Đắk Nông trong việc quản lý văn hóa ở cơ sở.

Từ khóa: Giải pháp; Vai trò người có uy tín; Vùng đồng bào dân tộc thiểu số; Quản lý văn hóa; Tỉnh Đắk Nông.